

Gazeta este de 2 ori: Miercuri si Duminica, Folia, candu concedu ajutoarele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/3 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 77.

Braslovu 186 Octobre

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

„Romanii n'au statu nici odata mai reu in ochii regimului.“

Acesta este parol'a de di, care s'a impartitu si se imparte de cateva septemani incóce p'intre masele poporului nostru in cateva tienuturi ale Transilvaniei. Unii dintre colportorii acestei faime au curagiulu de a o propaga cá din partea si in numele „unoru barbati eminenti“ dela Bud'a-Pest'a. Scopulu „barbatilor eminenti“ este invederatu: insuflare de grija pentru venitoriu, descurajare, intimidare; éra colportorii sarmanii, in romanesc'a loru innocentia politica, in total'a necunoscere a situatiunei, -si indeplinescu misiunea loru in cugetu curatu si cum amu dice, cu naivitate, care ne place asia multu candu o vedemu la copilasi, care inse ne supara cu atatu mai profundu, candu ea se manifesta la barbati matori.

„Barbatii eminenti“, séu cá se aplicamu epitetulu din dilele trecute alu programei „Patriei“ „barbatii mai escelenti“, semena a fi siguri de reusita manoperei loru. In puterea legeri unguresci din 1867 preste marele Principatu alu Transilvaniei si anume preste poporulu romanescu, plana, séu mai bine, apasa „man'a libera a ministeriului, adica potestatea discretionaria, adica legea martiale reu mascata. Pres'a romanesc'a incatusiata; dreptulu de reuniuni politice sugrumatu; spionagiulu la ordinea dilei; astadi cá totudéun'a, asia numit'a inteligentia sumutiata intre sinesu cu destula maiestria, din caus'a unoru procese particulare, adeverate secaturi in comparatiune cu caus'a cea mare generale; nisce parveniti ignoranti impinsi in capulu mesei, pentru cá asia se represente, vedi-dómne, opiniunea publica si vointi'a nationale; mii de fiorini impartite pentru mese si preambulari, éra de diece ori pe atata promisu in casu de reusire. Preste acestea, denumirile in functiuni suntu acilea, si alegerile dietali se apropie. „Se se promita individiloru advantage catu se póte mai mari, pentru cá se amutiésca tóte dreptele pretenziuni nationali concrete.“ —

Déra se ne reintórcemu la parol'a de di. Cum ar' fi óre, candu o amu inverti formulandu-o si respective emendandu-o asia: Romanii transilvani n'au statu nici odata mai bine in ochii regimului, de catu cum stau ei in timpul de facia.

Noi adica ne-amu dedatu a distinge strinsu intre regimu si gubernu séu ministeriu, preste totu pe unde se presupune ca ar' ecsiste constitutiune, ba in multe casuri chiaru si sub sistem'a absolutistica. Noi sub regimu intielegemu corón'a, intielegemu pe domnitoriu, éra sub gubernu intielegemu pe ministrii, pe consiliarii lui, cari potu fi buni séu rei, capaci séu inbecili, onesti séu corupti, adica ómeni, si nici una-data angéri.

Asia déra noi sustienemu cu convictiune intima, pe care credemu ca amu avutu ocasiuni destule spre a ni-o castiga, ca atatu romanii transilvani, catu si toti romanii de sub sceptrulu Habsburgiloru, nici una-data n'au statu mai bine in ochii regimului, decatu stau ei in timpul de facia. Éra déca cineva ne ar' cere probe la acésta asertiune a nóstra, noi ne obligamu a le da. Pana atunci inca

rogamu pe „barbatii eminenti“ din Bud'a-Pest'a; cá in casu candu si eminentiele loru ar' intielege sub regimu totu ceea ce intielegemu si noi, atunci se binevoiésca a da innocentiloru misionari instructiuni precise, pentru cá se nu traga pe regimu in discussiuni politice, si se nu lu compromita in ochii poporului de buna credintia.

Déca inse „barbatii eminenti“ in parol'a loru de di voiescu a se subintielege numai gubernulu, adica ministeriulu celu armatu cu mana libera, celu dotatu cu potestate discretionaria, celu inspiratu si consiliatu de ilustr'a aristocratia valacho-unguresca din Transilvani'a, cunoscuta in Ungari'a sub speciosulu titlu de „oláh mágások“, — atunci este cu totul altu ceva: atunci noi sustienemu, ca parol'a loru de di nu cuprinde nimicu nou, ci ea este una formula, séu mai bine, una frase banale, adica forte de multu cunoscuta, vulgata, triviale, de tóte dilele, pe care noi cei mai inaintati in etate, o amu auditu de nenumerate-ori, precum o audisera si parentii, bunii si strabunii nostrii; prin urmare acea frase nu cuprinde nimicu nou pentru noi.

„Romanii n'au statu nici odata mai reu.“

Nici sub Approbate si Compilete?

Nici sub rob'i'a feudale?

Nici candu le era interdisu a-si deschide scóle si a invetia carte?

Nici candu episcopii Bobu si Adamoviciu au fostu trasi in cercetare, ca-ci au cutezatu a suplica (1791) la imperatulu si la dieta?

Nici candu episcopiloru romanesci le éra interdisu a face visitatiuni canonice fara intervenirea vicespaniloru, solgabairiloru unguresci si inspectoriloru sasesci cu haiducii loru? —

In Augustu 1847 curatu si respicatu ni s'a disu in una adunare tienuta in orasielulu Cincu mare, de catra unu barbatu de mare auctoritate: „Valachii n'au statu nici odata asia reu la Curte (la Cancelari'a transilvana), cá tocma in acestea timpuri.“

In an. 1851, pre candu politic'a ministeriului Schwarzenberg-Bach a gonitu din Vien'a pe deputatiunea nationale romanesc'a, ni se dicea din tóte partile: „Reu, fórté reu stau romanii in ochii gubernului.“

In an. 1853 gubernatoriulu Carolu Schwarzenberg aflanduse cu comitiv'a sain Alb'a Iulia, apostrofa pe D. M. (acum consiliariu de curte in pensiune) intrebandu-lu: „Was macht noch die Canaille im Gebirge?*) aruncá totuodata cea mai despretiuitória cautatura asupra deputatiunei ce venise din munti spre „a i se inchina lui.“

„Reu, fórté reu stau romanii in ochii gubernului!“ érá si pe atunci parol'a dilei.

In acelasu anu, in Decembre, se publicase unu comunicatu guberniale in trei diuarie, in care se dicea negru pe albu: Celu ce nu e indestulatu cum mergu lucrurile in Transilvani'a, se se duca in — Americ'a.

S'au adatu si atunci doi trei „romani“, cari au aplaudatu la acea impertinentia si insulta despotica.

In an. 1857, adica dupa esirea fara voia a

*) Canaille, cuventu francesu, semnifica adunatura, lapedatura de ómeni, plebe de nimicu, adica e vorba de insulta.

trupeloru austriace din Moldov'a si Munteni'a, ur'a si urgi'a in contra romaniloru érá atatu de inver-siunata, incatu unu consiliariu binevoitoriu dise repausatulu Maiorescu in Vien'a: „Imi pare reu, ca trebuie se -ti spunu dtale, ca astadi a fi romanu, trece de crima.“

Se pótea se sté romanii vreodata mai reu, decatu in an. 1857?

Déra óre natiunea ce domnesce astadi, a statu ea pe atunci mai bine? Déra candu Ungari'a érá gubernata, séu mai bine, disciplinata militaresce de generariulu comite Pálffy?

Inse aceea érá tréb'a altor'a, si mai pucinu a nóstra.

Amu premisu mai susu, ca noi scimu cum stau romanii in ochii Regimului, éra aici adagemu, ca noi nu scimu cum stau ei astadi in ochii Gubernului; éra colportoriloru de faime nu le potemu da crediementu, pentruca i credemu a fi sedusi. Ceea ce mai scimu este, ca romaniloru li s'a imputatu si li se imputa una „crima“, dela care ei nu voiescu a se abstiené. Acea crima a loru este, ca se nascu romani, ca voiescu a fi si a remané romanicu limb'a si cu individualitatea loru nationale si in patri'a loru ingrasiata cu multu sange si adapata cu multe sudori si cu totu atatea lacrimé. Pentru vreuna alta crima le lipsesce orice conscientia. Déca ei pentru acésta crima stau reu in ochii cuiva, asia se fia, se stea reu catu va fi lumea; pentru acésta voru suferi ori-si-ce. Tóte celelalte suntu numai corolarie ale marelui principiu.

Éra déca intre romani se voru fi aflandu individi, cari nu ar' mai poté suferi ochii rei ai cuiva, éca drumulu, duca-se cu Ddiu, ca s'au mai dusu ei si altii; cera -si ertare, bata -si peptulu, impace-se, sarute-se cu ori-cine le va placé. Noi vomu astepta in tóta linistea sufletésca timpuri mai propicie. —

Sub apasarea „manei libere“, adica a legeri martiale, orice discussiune libera este absolutu imposibile. Orice alta discussiune, care ar' decurge numai la comand'a din sprincena, este demna de sclavi, éra nu de ómeni liberi. Éta pentru ce nu mai potemu sta in vorba cu aceia, cari tremura, séu inca se prefacu, ca tremura de inaintea fruntei incretite a poruncitorului, si se incérca a latí grigia si frica impregiurulu loru. Armele nu suntu egali; loru le este concesu totu, nóue nimicu. Inca odata: Vomu astepta. — —

Braslovu 17 Oct. 1871.

Opositiunile esite din nemultumiri si maltrati, din ignorari nationali, si nerespectarea intereselor loru culturali se mai inmultira acum si cu opositiunile suprematistiloru dualistici. Nemtii cislaitani din caus'a concesiuniloru in peto pentru Boemi'a si provincie au devenitu ultraopositionisti, in catu chiaru in diet'a din Vien'a in 10 Oct. nu s'au potutu retiené a esi pe facia cu amenintari, ca de se voru primi proiectele de aplanare ale Boemiei, loru nu le mai remane alta in dereptu, decatu se urmeze muntelui de magnetu (Germani'a), care atrage; acesta e simburele lungiloru cuventari, din sied. respectiva, in care se desbatú pentru alegerea la senatulu imperiale: Giskra numesce atentatu, incercarea criminala ce s'a pusu in cursu dela Prag'a in contra germaniloru austriaci, atentatu in contra imperiului si alu constitutiunei, eescutarea caruia,

ar' fi inceputulu finirei Austriei. Conchiama la solidaria a perare pe toti germanii, cá se combata politic'a invoielii, care cu apunerea Austriei le ar' aduce si loru apunere. Sermana Austria, déca viéti'a ta va depende numai dela dualisti, apoi mai curundu -ti voru numera ei dilele, decatu celelalte popóra.

Dr. Mayrhofer nu vre se intre germanii in senatulu de acum. Cechii suntu contrarii Austriei mai periculosi decatu Prusi'a, ca-ce, dice, ei vre a da libertatea in man'a feudaliloru si ultramontaniloru si vre se silésca pe germani a nu mai remané la Austri'a (sic!). Asia vorbescu conservatorii Austriei?! Ér' provóca pe nemti la lupta, cá se se dovedésca, ca suntu fii credintiosi ai marelui poporu germanu. (Aplause lungi). Ergo nu suntu cei mai buni austriaci?! —

Kuranda face revista de nestatornic'a atituda a tieriloru, de dese pronnciamente ale ispanioliloru si face pe Hohenwart si Schaffle conjurati in contra santianiei constitutiunei, epoca fatala, se pérda ei lupta castigata si folosita de 300 ani. „Prusi'a si a castigatu fórté multa simpathia (bravo!) junimea nóstra plina de inspiratiune cauta mai bucurósa acolo, unde se castigara victorie, decatu, unde se perdura. Confiniarii nostri ostasi facu asemenari intre starea dincóce si dincolo. Li se póte loru imputa acésta? (Nu! applause mari.) Nón'a Germania sémena cu muntele de magnetu dupa vechi'a dicala. (Aplaus)“ scl. „Constitutiunea e pórt'a cea mare, prin care regimulu, nu esta de acum (?!), dér' totusi celu viitoriu (?! Wilhelm ?!) se póte intórce catra poporu“ (applause lungi intre nemti, cari se numescu talp'a conservarei Austriei. Apoi se incege unu viforu, in care locutiitorulu pofiti pe maresialulu, cá se nu lasa desfrenu in desbateri, candu Dr. Granitsch dise, ca Mai. Sa a juratu pe constitutiune, se se tiená tare de acésta, ca in lumea de adi unu rege e numai cá unu individu obscuro, care nu póte avé decatu una vorba, si la acésta trebuie ei se remana. In fine Dr. G. respinge intrerumperea, sgomotu mare. Totusi continua si finesce dicundu, ca ministeriulu acesta e creatorulu caosulu si tradéza pe nemti slaviloru, feudaliloru si romanasiloru (Römlingen). „Se se statueze odata unu ecsemplu, ca serman'a Austria, tierile aceste imbucatatite, ce prin eufemismu se numescu Austri'a „inca n'au devenitu una Romania, in care fiacarui aventurariu cutediatoriu ei e ertatu a atenta nepedepsitu drepturile ei publice“ (!) Sermana Romania! ai ajunsu de proverbiiu tocma la aceia, cari ti au fostu atentatorii drepturiloru tale publice. Holocauste, holocauste la asemeni dovedi de franchetia?! —

Mende totu cam asia si mai multu: . . Acésta invoiéla ar' fi o rusine degradatória pentru imperatu si pentru 'nemti inca. „Nu potu crede“, dice, „ca imperatulu -si póte frange vorba. Déca ar' face acésta, atunci eu cá austriacu de onóre mi asi rumpe tóta credenti'a in omenime si in cuventulu de suveranu“. In contra vocei germaniloru a guberná in Austri'a e o nebuna s. a. s. a.

Éca opositiune furibunda, care are sorori petutindenea si unde suntu germanii minoritati, chiaru si in Bucovina 8 insi parasira dieta, cá se nu póta decide in favórea tieriei, candu vre se marésca numerulu representantiloru cu vr'o 6 deputati.

Alta opusetiune se redica in Ungari'a. Tóta pres'a e in contra cutediarei boemiloru de a amesteca si pe Ungari'a cá cum ea n'ar fi nedependenta de orce alta tíera si in relatiune numai cu regele si cu tóta Cislaitani'a, dér' nu cunoscu altu lismu, decatu dualismulu. —

Preste totu luandu publicitatea maghiara se scutui deodata, si cadendi peliti'a de pe ochi vede, ca e pace de dualismu, déca se primescu actele Boemie, ca-ce prin ele devine orce provincia cu dreptu de statu si aceeasi influintia asupra obiectelor comune, care o are si Ungari'a, si noi audagemu, ca numai acum se va asedia unitatea monarchiei pe basea diplomei din 20 Oct. 1860,

si a const. din Febr. 1871, dupa care fiacare tíera are a tramite deadreptulu delegatiuni, si apoi delegatiunile tóte se voru intruni intr'unu congressu imperiale, si de acésta pórtá frica maghiarii, ca uniunea loru reale dualistica nu se póte feri de acésta unghitia; pentruca ea s'a asediatu in fundamentulu pactulu dualisticu, in contra carui organele stangace pledéza si cá anghira, ancora de scapare pretendu uniune personale, care inse déca s'ar concede pentru Ungari'a in poterea sanctiunei pragmatice: atunci venim la dreptulu de statu alu tuturor provincieloru cum ilu recunoscuse sanctiunea pragmatice. Atunci va fi atunci. — Veti vedé. —

Diurnalele slave amenintia pe germani, cá se-si aduca aminte, cum mergea in 1848 regimentele slave la Vien'a, si déca voru fi poruncite ér' voru merge cu acelasi entusiasmu; ér' „Pokrok amenintia Vienei cu cuvintele: Tu Antiochia desmatata, eate pe séma de cuventulu resbelu civilu, ca slavii voru vini la Vien'a si o voru asemenea cu pamentulu.

Din Croati'a se descrie situatiunea cu colorii fórté turbure; placate revolutionari se imprastia; devisa graniceriloru ogulini resculati érá: Toti maghiarii si nemtii stirpiti si flamura croata redicata. „Presa“ dice, ca agitatiuni ceho-ruse a produsu catastrofa ogulina, in care caduira si morti. — „Tel. R.“ are scire, ca si in Sirmiu s'au inceputu turburari. Acésta e consecinti'a impetritulu spirititu pitonicu de egemonia. —

Memorandu

in caus'a revisiunei legei electorale din Transilvani'a de unu deputatu.

(Capetu.)

Aceste suntu principiile, cari, déca s'ar luá in consideratiune la revisiunea legei electorale transilvane, nu numai ar' satisfice dorintiele juste ale maioritateri tieriei, ci prin acésta realizare a egalitateri, enunciatá in 1848, alegerea de deputati ar' fi adeverat'a expresiune a tieriei, éra deputatii alesi ar' representá intréga populatiunea, si nu numai una parte a ei, fara cá se se periclitaze relatiunile teritoriale si interesele economice si comerciale, ba aceste ar' aflá una satisfactiune ecuitabile si justa numai prin introducerea acestoru principie.

Nu se póte negá, ca prin unu asemenea proiectu electoralu dreptulu esclusivu de representatiune alu opideloru respective, cari si de altmintrea nu representa nici comerciulu, nici industri'a, s'ar abrogá, inse ele ar' poté se-si ecsercite acestu dreptu ce li compete dupa dreptu si ecuitate, in comunu cu comunitatile din apropiarea loru, conformu nu-

merulu populatiunei, teritoriulu si intereselor loru economice.

Consecinti'a fiacarei reforme e desfiintierea privilegielor, cari nu se mai potu sustiené. — Dovada ni este constitutiunea englesa, prin carea s'a abrogatu dreptulu representativu alu mai multoru cetati mice. Dovada e art. de lege V posonianu din 1847/8, dupa care Szabolca, Lócse, Eperiesiu, Barfa, Zilau si mai multe cetati mice -si ecsercita dreptulu de representatiune nu independinte, ci in comunu cu comitatele, pre alu caror'a teritoriu se afla. Nu e numai ecuitabilu, ci si justu, cá dreptulu representativu alu

1. Alb'a Iulia, care are numai 7822 locuitori si solvesce 29.415 fl. dare;
2. Gherlei, care are numai 5188 locuitori si solvesce 16.666 fl. 66 $\frac{1}{2}$ cr. dare;
3. Opidulu Elisabetopole, care are numai 2650 locuitori si solvesce 7409 fl. 78 $\frac{1}{2}$ cr. dare;
4. Secului, care are numai 3493 locuitori si solvesce 5917 fl. 40 $\frac{1}{2}$ cr. dare;
5. Cosiognei, care are numai 3419 locuitori si solvesce 7612 fl. 74 $\frac{1}{2}$ cr. dare;
6. Abrudulu, care are numai 4108 locuitori si solvesce 7383 fl. 19 $\frac{1}{2}$ cr. dare;
7. Vizocnei, care are numai 4225 locuitori si solvesce 12.012 fl. 95 cr. dare;
8. Hatiegului, care are numai 1746 locuitori si solvesce 9608 fl. 41 $\frac{1}{2}$ cr. dare;
9. Unedórei, care are numai 2646 locuitori si solvesce 6573 fl. 79 cr. dare;
10. Odorheului, care are numai 4353 locuitori si solvesce 11.556 fl. 66 $\frac{1}{2}$ cr. dare directa;
11. Csik-Szereda, care are numai 1247 locuitori si solvesce 4465 fl. 80 cr. dare directa;
12. Bereczk, care are numai 4633 locuitori si solvesce 5579 fl. 25 $\frac{1}{2}$ cr. dare directa;
13. Illyefalva, care are numai 1410 locuitori si solvesce 4035 fl. 35 cr. dare directa;
14. Oláhfalú, care are numai 3514 locuitori si solvesce 5534 fl. 20 cr. dare directa;
15. Sepsi-Szt.-György, care are numai 4354 locuitori si solvesce 10.692 fl. 72 cr. dare directa;
16. Kézdi-Vásárhely, care are numai 4427 locuitori si solvesce 7214 fl. 41 cr. dare directa, se se abroge si pre venitoriu dreptulu loru electorale se lu ecsercite in comunu cu comitatele pre alu caror'a teritoriu se afla, precum s'a aratatu mai susu. Comitatele ar' fi chiaru si in modulu acest'a scurtate, inse nefiindu dispropertiunea atatu de batatória la ochi, ea e mai suferibile. Spre acestu scopu alaturamu aici alta espunere, carea arata, ca pre venitoriu cum ar' avé a se impartí Ardélulu in cercuri electorale, si cate suflete si fiorini dare directa ar' avé a representá unu deputatu.

Cerculu electoralu	Numerulu locuitoriloru	Darea directa a cerculu electoralu		Nrlu deputatiloru	Unu deputatu ar' avé a representá	
		fl.	cr.		locuitori	fl. dare directa
Tergulu Muresiului	12000	38086	—	1	12000	38086
Sibiului	19152	80000	—	1	19152	80000
Clusiu	25080	107274	33 $\frac{1}{2}$	2	12540	53637 $\frac{17}{100}$
Brasiovulu	28014	121577	—	2	14007	60788 $\frac{50}{100}$
Comitatulu Albei de diosu cu cetatile Alb'a Iulia, Abrudu si Vizocn'a	229614	488265	39	7	32802	69752
Comit. Albei de susu cu opidulu Elisabetopole	61820	137077	78 $\frac{1}{2}$	2	30910	68538
„ Clusiu cu opidulu Cosiogn'a	164973	367744	74	5	32994	73548
„ Dobocei cu opidulu Secu	85471	223750	40 $\frac{1}{2}$	3	28490	74583
„ Unedórei cu Unedór'a si Hatiegu	189450	410571	20	6	31575	68428
„ Solnoculu interioru cu Gherl'a	139262	291727	66 $\frac{1}{2}$	4	34815	72931
„ Turdei	153673	326268	—	5	30734	65253
„ Cetatei de Balta	93303	234968	—	3	30000	78322
Districtulu Fagarasiului	87237	147425	—	2	43618	73712
„ Naseudulu	54023	89394	—	2	27011	44697
Scaunulu Ciculu cu Csik-Szereda.	109068	147967	—	4	27277	36991
Treiscaune cu Bereczk, S.-Szt.-György, Kézdi-Vásárhely si Illyefalva	114614	228202	74	4	28353	57050
Scaunulu Odorheului cu opidele Odorheiu si Oláhfalú	98247	15256	—	4	24561	37566
Scaunulu Muresiului	80755	144651	—	3	26978	48213
„ Ariasiului	19800	40327	—	1	19800	40327
„ Sibiului	71260	130186	—	3	23754	43395
Districtulu Brasiovulu	59621	160000	—	2	29810	80000
Scaunulu Mediasiuului	39095	110476	—	1	39093	110476
„ Sebesiului	19347	45945	—	1	19347	45945
„ Mercurei	19347	41414	—	1	19347	41414
„ Rupei	21366	62885	—	1	21366	62885
„ Noerichulu	12384	45972	—	1	12384	45972
„ Orastiei	22631	64447	—	1	22631	61447
„ Sighisórei	27292	80225	—	1	27292	82225
„ Cinculu mare	24034	75266	—	1	24034	75266
Districtulu Bistritiei	26521	62057	—	1	26521	62057

Dupa impartirea acést'a, populatiunea cercurilor electorale variéza între 12—43.000, éra darea directa între 37—110.000, si, precum disei si mai susu, aici inca ecsiste dispropertiune, dér' pentru neinsemnetatea ei e suferibile.

Dupa aceste amu poté se ne inchiaiamu sirurile, fiindca credemu, cumca cetitoriulu nepreocupatu s'a convinsu, ca articlulu II clusianu despre alegerea deputatoru nu se póte sustiené mai departe, pentruca e in contrastu cu ide'a uniunei, dupa care intr'o tíera numai o lege electorale asiédia pre acést'a basu póte se fia; e in contrastu cu egalitatea de dreptu enúnciata in anulu 1848, pentruca de si este permisu nenobiloru de a eceserca dreptulu electorale, dupa ce acél'a l'a legatu de unu asia mare censu, incatu dintre 173.781 de eliberati numai 7857, respective 10.694 se potu bucurá de acestu dreptu, care — considerandu, ca in comitate, scaunele secuiesci si in districtulu Fagarasiulu sta facia cu 70.770 de votanti nobili — e mai pucinu decatu nimic'a, intru catu in daru votiséza cei eliberati, pentruca fiindu in totu cerculu electorale in minoritate produsa cu maiestria, nu suntu in stare a-si alege pre candidatulu loru.

Suntemu convinsi, ca guvernulu nu cunósce aceste relatiuni, si pentru aceea, amu doritu a aduce la publicitate aceste, dupa ce nu presupunemu despre guvernulu lui Andrásy, cá se fia in stare a sustiené si mai departe acésta nedreptate, care apesa pre poporulu ardeleanu in generale, ér' in speciale pre romani, si déca ar' mantiené-o, celu pucinu se védia tíer'a, se védia Europ'a si Maiestatea Sa Domnitoriulu nostru, ca romaniu in anulu 1869 nu pentru aceea n'au alesu, pentruca suntu dacoromanisti si pentruca voiescu a se rumpe dela tíer'a ungrésca, ci pentru aceea, pentruca pretutindene fiindu in minoritate produsa prin maiestria, n'au voitu a face din maiortatea adeverata a cercurilor electorali obiectu de risu minoritetei neinsemnate si proletarie.

Noi sinceramente voimu consolidarea stariloru presenti; sinceramente voimu remanerea guvernulu presente, si chiaru pentru aceea ceremu dreptate, fara de care nu póte se susté nici unu guvern; noi sinceramente voimu cointielegerea cu maghiarii si chiaru pentru aceea cu anima dorerosá si ochi plini de lacrimi intrebamu pre guvernulu si pre partit'a lui:

Pentru ce voiescu ei a pune in contrastu interesele si dorintiele maghiariloru cu interesele romaniloru, si in locu de iubire si dreptate, cari singure suntu in stare a uní durabile si securu, pentru ce voiescu ei prin sustinerea acestei legi a semená semburile jalusiei, amaritiunei si urei între popórele, cari dupa trecutul si situatiunea loru nu suntu chiamate a fi inimice, ci a se aperá si sprijini in pace si iubire totudéun'a? Pentru ce voiescu guvernulu prin mantinerea acestui articlu de lege nejustu si contrariu egalitetei de dreptu a constringe pre romanii ardeleni a crede, ca dupa acele ce se intempla in astfelu de modu, n'au de a mai perde nimic'a! Noi amu invetiatiu din trecutu si pentru aceea nici odata nu vomu intinde man'a inimiciloru tiei si ai libertatei, inse pentru Ungari'a ar' fi destulu de daunosu, déca o a cincia parte a locuitoriloru, in consciint'a, ca n'are ce perde, ar' cautá a neapasu la victori'a inimiculu.

Aduncu stimatu guvernulu! Legea uniunei e sanctionata, inse pentru cá se fia si statatória, se recere, ca necesitatea aceleia se prinda radecine in anim'a maiortatei, pentruca fara aceea nu e stabilitate, ér' acést'a numai asia se póte produce, déca se implinescu pretensiunile juste ale maiortatei Ardélului, si interesele se complanéza prin legi drepte. Constitutiunea ungrésca de pana la anulu 1848 n'a facutu deosebire între nobilu si nobilu, nobilulu cu 100.000 de jugere numai atat'a dreptu a avutu cá si celu cu 1 jugeru, si asia credu, ca nobilulu de limb'a maghiara n'a avutu cauza de a se plange in contra nobilulu de limb'a romana, pentru ca chiaru asia a iubit si a aperatu patri'a cá si nobilulu de limb'a maghiara, fiacare cu mandria vestindu, ca e membrulu santei coróne ungrésce. Mesure numai legea cu mesura egale nobilulu si nenobilulu, puna unu censu electorale moderatu — inse pentru nobilu cá si pentru nenobilu intr'o forma — si in scartu se va convinge guvernulu, ca nenobilulu nu chiaru asia iubescu, chiaru asia apera patri'a cá maghiarulu, se va convinge regimulu, ca gravitarea romaniloru in afara a fostu numai o calumnia reutatósa. Aduca-si a minte guvernulu de cuventele regelui St. Stefanu: „asia trebuie indestulate nationalitatile nemaghiare, catu se nu -si dorésca unu guvernulu mai bunu“ si apoi ce e aceea ce noi ceremu? dreptate si alt'a nimic'a,

si e posibilu a nu o implini? Fire-ar' oportunu pentru acést'a a duce pana la estreme amari-tiunea si ur'a?

Aduca-si aminte guvernulu, ca in 1861, in a dóu'a adresa ce a disu partit'a lui propria:

„Unitatea forciata nu intaresce imperiulu. Sentiuulu vatamatu alu tieriloru singuraticu si amaritiunea provenita din forciare destépta dorintie de despartire si póte inca si de rumpere totale, si din acésta cauza imperiulu atunci va fimai debilu, candu ar' avé cea mai mare necesitate de tóta poterea sa si de tóta insufletirea poporulu seu.

„E de totu dubia si in órele de periclu chiaru nesecura starea de potere mare a imperiulu, a caruia unitate numai cu potere armata se póte mantiené.“

Si in altu locu:

„Aperá-va si sprijini-va bucurosu natiunea starea, care o tolera cu sentimente amare? Nu se va pucurá ea de orice periclu, de orice necasu, carele totulu amenintandu i dá sperantie de a poté scapá de catenele, cari fara voi'a ei au legatu-o de altulu? Fire-ar' tare si potente imperiulu pre langa atari sentimente ale poporulu?“

Citamu aceste cuvinte in memorandumulu nostru, care lu presentamu guvernulu, aceste le vomu citá in tóte fóiele Europei si in fine aceste le vomu spune cu gur'a in diet'a tiei, pentruca voimu a convinge tíer'a, Europ'a si pre Maiestatea Sa Domnitoriulu nostru despre aceea, ca guvernulu provóca si nutresce in anim'a romaniloru amaritiunea si ur'a anti-guverniale prin aceea, ca sustiene si mai departe o atare lege, care e in contrastu cu dreptatea, cu unitatea tiei si cu egalitatea de dreptu; voimu se aratamu, ca romanii numai dreptate si egalitate de dreptu dorescu, si ca tóte acele suspiciunari, cumca ei, gravitandu in afara, voiescu a se rumpe dela Ungari'a, nu suntu alt'a decatu calumnia reutatósa, alu careia scopu e a asiguré unoru domni ardeleni faliti statiune de deputatu si pre basea aceleia oficiu grasu si funciuni si mai grase.

Pentru acést'a si pentru asemene scopu voiescu nobilii ardeleni, fara distinctiune de nationalitate si relegiune, a sustiené si mai departe articlulu de lege alu II-lea clusianu din 1848, pentru acést'a suspicióneza ei pre romani cu gravitare in afara, pentruca li téma, ca déca se voru alege mai multi romani de deputati, aceia voru descoperi scopurile aristocratiloru si ale nobililoru, si mai curundu séu mai tardiu li va inceté influinti'a periculósa pentru tíera.

In urm'a celoru insirate, onor. cetitoriu ni va tiené nu numai de justa, dér' si de motivata rogare, cumca guvernulu se nu dè crediementu acelor'a, cari acusa pre romani cu gravitare in afara si cari afirma, ca romanii in anulu 1869 pentru aceea n'au alesu, pentruca voiescu a se rumpe dela Ungari'a. Noi, domniloru, nu pentru aceea nu amu alesu, pentruca gravitamu in afara si pentruca voimu a ne rumpe dela Ungari'a, ci pentruca nu amu voitu a face din maiortatea adeverata a cercurilor electorali, care dá miile de contributiuni si de ostasi, obiectu de risu minoritetei proletarie. — Noi sinceramente voimu consolidarea stariloru presenti, noi nu suntemu inimici ai maghiariloru, cu atatu mai pucinu gravitamu in afara; suntemu inimicii aceloru domni, fia aceia maghiari séu romani, cari ne calumnieza, ca gravitamu in afara si voimu a ne rumpe dela Ungari'a; suntemu inimicii acelor'a, cari conduc in ratecire pre guvernulu spre daun'a tiei, — suntemu inimici ai aceloru functionari ardeleni, cari nu ne administréza dreptulu nostru, si-si intrebuintéza influinti'a spre aceea, cá se se sustiena si mai departe legile obsolete. — Departeze guvernulu pre acesti functionari si schimbe legile obsolete, si se va convinge, ca totu ce au disu inimicii nostri in contra romaniloru, a fostu calumnia, ér' noi nu voimu a fi constrinsi, cá uitandu trecutul nostru, se damu man'a cu resturnatorii si cu malcontentii, fiindca acést'a ne dóre si la acést'a numai desperatiunea ultima duce.

Romanii nu pentru privilegie, ci numai pentru o lege electorale drépta se róga, fiindca numai pre acésta cale spera a-si poté valorá influinti'a ce li compete dupa dreptu, pentruca déca damu ostasi, si inca multi ostasi bravi, pre dreptu potemu se pretindemu, cá se ni valorámu influinti'a la votarea contributiunei si a ostasiloru. Se dè ocaziune maiortatea dietale romaniloru nenobili ardeleni, si voru dovedí, ca precum nobilimea romana nici odata n'a luptatu in contra intregitatei si constitutiunei Ungariei, asia si liberatulu romanu nici odata nu va ajutá la victori'a cu votulu si arm'a sa pre inimiculu patriei si alu libertatei. —

„Fed.“

U n u d e p u t a t u .

Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresci 2 Oct. „Informatiunile“ scriu despre intrunirea presei romane asia: „Congresulu presei romane este nedubiu cestiunea, carea priméza cu multu, septemau'a acést'a, pre asupra tuturoru celorlalte cestiuni. Lui dér' primele linie.

Cu tóte erorile unei junimi mai multu generósa decatu prudenta si cu tactu, — congresulu este ádi o realitate, un'a din acele rari realisari de doruri ale animei romane, care in timpii acestia de crivetrie aprigi! — Acésta realizare, o facu posibilu, cu tóte gresielile, numai acea iubire de tíera, de natiune, care bate in peptulu tuturoru grupuriloru, constituindu, in trecutu marele si mane neinvinsulu partitu nationale romanescu!

Intrunirea prima a congresulu avú locu Vineri sér'a la 8 óre in sal'a Ateneulu romanu. Au fostu de facia, pe catu ne amintimu, reprezentantii urmatórieloru foi:

„Romanulu“, „Telegrafulu“, „Column'a lui Traianu“, „Orientulu“, „Opiniunea publica“, „Revist'a Romanismulu“, „Gazet'a de Bacau“, „Semanatoriulu“ (din Berladu), „Uniunea liberalu“ din Iasi, „Informatiunile din Galati“, „Asmodeu“, „Dacraculu“, „Ghimpele“, „Sarsaila“, „Poporulu“ si „Informatiunile din Bucuresci“.

D. Urechia amintindu, ca iniciativ'a congresulu a venitu dela „Uniunea liberalu“ din Iasi propuse si congresulu primi cá d. Holbanu, reprezentantele „Uniunei libérale“ se iò presiedinti'a provisoria. Dupa acést'a congresulu adopta propunerea presiedintelui provisoriu de a margini pentru aceea séra lucrarile numai la alegerea unui altu locale mai apropiatu si a defige diu'a primei intruniri, in adastarea sosirei si a altoru reprezentanti ai presei din tíera.

Asia, se defisa diu'a intrunirei, „prime“ pre mane Dumineca 3 Oct. la 2 óre p. m. si de locale se alese sal'a otelului Lazaru“ scl.

— In 15 tribunalulu de arbitri a pronunsiat sententi'a, ca concessiunea strousbergiana e resiliata si tíer'a scapa de sarcine nedrepte. —

Nationalitate or' mórte.

Gambetta, care in nenorocirile din 1870 a fostu angerulu salvatoru alu onórei Franciei, intr'o epistola catra congresulu de pace din Lausan'a profeséza nationalismulu facia cu cosmopolitismulu, ce a datu marea lovitura Franciei. Cuvintele lui suntu aceste:

„Eu n'amu fostu nici odata partisanu pré viu alu ideiloru si principiiloru cosmopolitismulu. Ele cuprindu in sine unu ce pré nelamuritu, pré ideale, cu tóte, ca au unele parti stralucitóri si specióse. Credu, ca celu mai securu efectu alu loru e de a sterge séu de a pré miciorá amórea de patria si detóri'a responsabilitetei cetatianesci.

„In actual'a situatiune a tiei nóstre, trebuie, din contra, cá sufletele se se incarneze mai multu decatu ori candu cu principiile de devotamentu nationale si se-si regasésca resursele din ide'a francese.

„Imi iubescu pré multu tíer'a, cá se sacrificu o parte óre care din prosperitatea séu din puterea ei pentru o sistema, ori catu de generósa ar' fi, séu s'ar paré, ca este.

G a m b e t t a .“

„Romanulu“ reflecta aici bine asia: „Ce se mai poté adaugá la asemeni declarari de principie? . . Nimicu altu decatu, ca: déca o natiune pe deplinu libera de 40 de milióne, remasa totu marea natiune, cu tóte nefericirile ei, nu -si póte regasi sorgintiele puterei ei, decatu numai in „ide'a francese“, numai „in principiile de devotamentu nationale“, cn catu mai multu o natiune mica si inconjurata de inimici, cá a nóstra, are nevoie de a concentrá numai iu sine intrég'a energia a simtiementelor sale esclusivu romane si latine!

Déca este adeveratu, ca pentru marea Francia „idei vage si pré ideali au de efectu securu de a sterge iubirea de patria si detóri'a responsabilitetei civice“, cu catu mai multu acést'a este adeveratu pentru Romania!“

Noi ne bucuramu, ca dór' vomu afla calea mantuirei, pe care ni o inchise cosmopolitismulu cu strainomani'a, cá se nu ajungemu si noi la isvorulu

vietiei, ci se ne retacimu catra isvorulu perirei pana candu -si voru face ei cuibulu in patrimoniulu nostru. —

Parisu 10 Oct. Se cunoște rezultatulu a 2000 alegeri din 4000; avantagiulu apartiene in genere candidatiloru conservatori-liberali; bonapartistii n'au isbititu mai nicairi; in unele orasie mari au isbititu candidatii radicali. —

Varletati.

Feriti-ve de cium'a noua.

Suntu vreo patru ani, de candu citimu in diuariel din Roman'a despre unu morbu infri-cosiatu, lipitosu (contagiosu) si omoritoriu, care se-cera mai vertosu pe prunci cu miile, este inse periculosu si pentru persone mai mari in etate. Acelu morbu spurcatu e cunoscutu la poporulu tieranu sub nume de Cium'a copiiloru, la orasie sub nume de Angina, era medicii o numescu pe elinesce Diphteritis si o definescu inflamatiune destructoare de gutu; apoi distingu strinsu intre acesta si intre cunoscutulu Gusteru, de care inca moru pruncii, deca nu voru fi curati iute si bine; gusterulu inse nu e lipitosu, candu din contra angin'a dupa spus'a tuturoru mediciloru cati au avutu a face cu ea, este atatu de contagiósá, incatu ea trece dela unu individu la altulu nu numai prin contactu, ci si prin simpl'a resuflare a unuia catra altulu,

Se dice, ca acestu morbu atatu de periculosu s'ar fi transplantatu incóce totu din resaritu si din spurcaciunile lui, cá si pestilenti'a, cá si frigurile negre, cá lepr'a, sifilitic'a, choler'a etc. Altii inse voliescu a sci, ca la Galati si Brail'a s'ar fi adusu pe corabii dela Marsili'a prin unele familie venite din acelea parti ale Franciei, unde angin'a au devastatu asemenea tinenturi intregi. Fia cum va fi, destulu atata, ca angina care omori si mai omora in orasiele Romaniei si anume in Bucuresci pe pruncii si pe copilandrii cu miile, a trecut si din cóce in Transilvani'a si anume in Secuime, unde in cursulu acestui anu a sugrumatu multime de copii, incatu in unele familie n'a mai remasu nici unulu. Dupa reportulu oficiale publicatu in „Kolozsvári Közlöny“ Nr. 158 din 5 Octobré a. c. a intratu in Secuime din Moldov'a inca in an. 1870 mai antaiu prin pasulu Gimesiu in tinentulu numitu Ciucu, unde in comun'a Ditro a ucisu multime de prunci; era prin Oituzu a venitu la comunele Brescu, la Ciomorlacu, Almasiu, Martonosiu, Sárfalva, Osdola, Gelenceze, Haraly, Zagon, S. St. Giorgiu, Telecu, Uzou, Semer'a si pana la Bölön, Ait'a, Zsögöd etc. Furi'a cu care a devastatu angin'a in Secuime se póte cunoște din urmatóriele cifre constatate oficialmente pe timpulu dintre 1 Ian. — 31 Iuliu a. c. In Bölön din 41 prunci atacati de angina nici unulu n'a scapatu cu viétia. In Ait'a din 37 au scapatu 4; in Csomortányi din 30 numai 8. In Ditro pre langa cea mai energiósá cura a mediciloru din 310 au scapatu 150, celialalti au moritu; in Semer'a din 79 s'au vendecatu 34.

Aici in Brasiovu inca se arata in septeman'a trecuta unu casu de mórte prin angina.

Recomendamu la toti locuitorii, era mai vertosu parentiloru cea mai apriga luare aminte asupra sanetatei prunciloru, cá se nu venimu in positiune de a perde una generatiune intréga, ca-ci si asia nu prea suntemu multi. Indata ce se bolva-vesce unu pruncu de angina, celialti se fia separati strinsu, cá se nu comunice cu elu, si mediculu se fia chiamatu la momentu. Cea mai mare curatia se se tiena. Locuintia aerita, desa spalare, calde moderate, cá preservative, nutrimentu sanetosu, déra nu multu, vestimente curate, izolarea prunciloru proprii de catra ori-care altii, pre catu va dura pericolulu. —

— In Blasiu foculu la 19-a a lunei si anului curente, cu furi'a sa prefacundu in cenusia una parte insemnata din strat'a principale a satulu Blasiu, a nemicitu totalmente pre 20 economi si capi de familia, — cari in capu de érna au remasu fara scutu, bucate si nutretiu pentru sene si vitele loru. —

Pentru a se intinde mana de ajutoriu acestor dauanati, in una adunare de intieleginti, negutiatori, industriasi si economi, tinenta in opidulu Blasiu, in Blasiu in a 20-a a lunei si anului cur. sub presiedinti'a subscrisului s'au formatu si constituitu unu comitetu, sub titlu de „comitetulu de ajutorire pen-

tru daunatiu din Blasiu-Satu prin foculu din 19 Sept. sér'a 1871“.

Acestu comitetu prin intrevenirea personala a esmisiloru sei, va nesu' prin giurulu Blasiului a stringe, ce si catu i va fi cu potentia, spre a ajutorá pre cei daunati; dér' daun'a si calamitatea acestor'a este asia de mare, incatu ofertele potentióse de pre aici, socotindu macaru si sucursulu, in sene lnatu de totulu insemnatu alu Escelentiei Sale parintelui metropolitu, facia cu acelea — mai ca remanu neinsemnate.

Blasiulu este léganulu culturai, focariulu sentiementului, si altariulu divinitatei romanesci dincoce de Carpati; — acestu Blasiu deci crede, ca vocea de si debila a subscrisului, va patrunde nu numai in animele tuturoru romaniloru candu i chiama pre acelia, cá spre a concurge la vindecarea raneloru de totu afunde acelu daunati prin foculu din Sept. 19 sér'a a. c. se sté intru sprijinirea comitetulu ajutoriu mai susu numitu: ci va patrunde chiaru si in animele natiuniloru conlocuitoria din patri'a dincoce si dincolo de muntele regiu, — ma chiaru si in anim'a inaltulu guvernú regnicolare; si prin urmare va patrunde si in anim'a p. t. dvóstre candu ve recerca rogandu-ve cá spre scopulu aici desbatutu se faceti in giuru-ve una colecta catu mai estensa, si se incurgeti prin indemnare, cá ofertele incurgunde se fia catu mai insemnate.

In capu de ofertu se faceti bine a primi orice, ce are pretiu; — si transformandu naturaliale in bani, sumele incurse si numele daruitoriloru preste totu a le tramite sub adresa: „Comitetulu de ajutorire pentru daunatiu din Blasiu-Satu prin foculu din Sept. 19 sér'a 1871 in Blasiu.“

Ofertele ce voru incurge spre a se pote publicá din luna in luna in foile publice, — voru fi a se tramite incóce inscrise in list'a, ce urméza mai la vale, carei i se póte face si suplementu pre alta cóla.

Nu credu, ca vr'unu romanu, ori de si nu romanu dér' cetatianu adevératu, care va capeta acésta rogare a mea, se nu nesuiesca a o retramite si se ne o retramita si faptece, catu mai incarcata.

Si rogu pre Dumnedieu meu! cá se nu me insielu in credintia-mi, si se de potere, ajutoriu si binecuvantare atatu celoru cari voru conclucrá intru indeplinirea credintiei mele, catu si celoru, cari cu tóta grab'a se voru arata gata de a face oferte pentru celi atatu de lipsiti!

Blasiu la 21 Sept. 1871.

In numele comitetulu:

Timoteu Cipariu,

prepositu capitulare cá presiedinte.

ad. Nr. 1289 1871. Daun'a casiuata prin focu, si reclamata aici si constatata si officiosamente. Prin oficiulu adm. a cerculu Blasiu.

In Blasiu la 24 Sept. 1871.

Sam. Molnár, jude cercuale adm.“

Faptele indurariloru crestinesci din locu se voru publica prin Gazeta, la care se afla si o consemnatiune de subscrieri de ajutoria. — Red.

Protocolulu conferentiei nationale romanesci din Ianuaru 1861.

Acelu protocolu, care cuprinde cele patru siedintie ale acelei adunari memorabile si tóte actele nationale din acelea dile, se scrisese si autentice case in trei ecsemplarie, dintre care dóue au remasu la cei doi presiedinti, era unulu s'e transpusu totu spre pastrare lui G. Baritiu. Dupa acestu din urma s'a si tiparitu in Brasiovu, cu prefigerea unei

prefatiuni, prin care se motivá necesitatea adunari-loru nationali.

Astadi se simte de nou trebuinti'a de a ne revoca in memoria tóte conclusele nationali dela 1861, pe care multi se paru a le fi datu cu totulu uitarei, éra altii nu le-au cunoscutu nici una-data *). —

— Oficirii francesi au fostu anuntiati officiosu de colonelii loru, ca ori-cine va fi intalnit in uniforma, insocitu de femei pe bulevardu, voru fi pedepsiti cu aresturi. Pe de alta parte este opritu acelorasi oficiri de a esi fara uniforma. —

— Inca de cateva dile d. Louis Blanc stationéza la Zürich; se pare, ca voiesce a petrece aici o parte din vacantiile adunarei natioale. — „R.“

Mesmerismulu. Madam'a Hersilia,

renumita somnambula, dupa diurnalistic'a europeana fórte renumita, care sub conducerea sociului seu d. Dr. Campanelli tienú siedintie magnetice (magnetismulu vitale), prin Europ'a, in calatori'a catra Bucuresci a sositu aici in Brasiovu si se afla la otelulu „Nr. I“ camer'a Nr. 1. In starea magnetisata d. Hersilia descopere secretele respectiviloru cele mai ascunse, imparte cu omniscienti'a sa consilia si vindeca reulu, si predice evenimente vi-tórie. Foile dela Petersburg, Londonu, Parisu, Vien'a, Pest'a si alte vorbescu lucruri miraculóse de acésta somnambula. Aici nu va da productiuni publice, ci numai private de cate 2 persone deodata dela 10 pana la 12 si dupa prandiu dela 4—7 ore.

*) Ecsemplarie din protocolulu dela 1861 se mai afla la tipografi Römer et Kamner si la G. Baritiu. — 30 cr. —

ADOLF GUST,

juvaieru, aurariu si argintariu,

face cunoscutu onoratiiloru sei misterii si onoratuulu publicu, cumca si a stramutatu localulu argintariei din tergulu Graului in strat'a Vamei in facia cu cas'a dlui Schneider. Pentru increderea, cu care fui onoratu pana acum atatu de desu, aducu prin acésta intim'a mea multiamita si me rogu si pentru viitoriu de concursulu binevoitoriu alu domnie-loru vóstre. Totu odata mi recomendu depusulu meu de juvaieru, manufacte, scule de aur si argintu precum si lucruri nóue si reparatiunei cu pretiulu catu se póte mai eftinu; din parte-mi me voiu sili totudéun'a a mi justifica increderea mie data prin acurata punctualitate si soliditate. 2—3 g.

Cursurile

la bursa in 17 Oct. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 66	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 42	„ „
Augsburg	—	—	117 „ 85	„ „
Londonu	—	—	118 „ 35	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	57 „ 55	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	67 „ 65	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79 „ 80	„ „
„ „ temesiane	—	—	78 „ —	„ „
„ „ transilvane	—	—	74 „ —	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	— „ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	772 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	289 „ 80	„ „

PRAFURILE

purgative gazóse

dela Elöpatak

cuprindu in sine partile constitutive solvetitórie ale apei minerale renumite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tóta puterea vindicatoria a acelea intru unu gradu inaltu.

Efteptu deosebitu arata prafurile aceste la catarhe, slabitiune si spasmsu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetitu, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami si inflaturi ale ficatulu si splinei, la secretiune si escre-tiune bolnavitósá de fere, la inchiegare si concretione de fere, si la galbinare ostinata, cauzate din aceste; nu mai pucinu la nu-cositatea fiacarui organu alu trupulu; la astma (greutate de resuflare) si batatur'a animei, la atonia (slabitiune) si inflatulentia matieloru, la hydropica si la pletora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica si tiav'a udului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si inflaturi de matrice (matra), la fluxiuni scu pola alba, inclinatiune la motrorrhagia, ametiala, congestine catra capu si peptu, la sughitu ostinatu, la hypocondria si hysteria.

Pretiulu unei cutie cu 12 dóse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiarei este 1 fl. v. a.

Se gasesce in tóte farmaciele mai renumite, in facare comerciu de ape minerale si de specierii mai insemnate.

Depoulu principalu si biroulu de espeditie se afla in Brasiovu in apotec'a „la coróna“ a lui Gregoriu Száva.